

Wybrane techniczne środki
przymusu bezpośredniego

Pałka teleskopowa

podinsp. Marek Sulikowski
asp. Tomasz Popczyński
Zakład Wyszkożenia Specjalnego

Wybrane techniczne środki
przymusu bezpośredniego

Pałka teleskopowa

Katowice 2013

Redakcja:
podinsp. Robert Perek

Redakcja techniczna i korekta:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2013. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach.
Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych
3.0 Polska (CC-BY-NC-ND) 3.0. Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Spis treści

Wstęp	4
1. Podstawy prawne użycia lub wykorzystania pałki teleskopowej	5
1.1. Tryb postępowania przed użyciem lub wykorzystaniem środka przymusu bezpośredniego	5
1.2. Przypadki użycia lub wykorzystania pałki służbowej	6
1.3. Zakazy użycia lub wykorzystania pałki służbowej	6
1.4. Postępowanie po użyciu lub wykorzystaniu pałki służbowej	7
1.5. Dokumentowanie użycia lub wykorzystania pałki służbowej	9
2. Dane techniczne pałki teleskopowej	12
2.1. Budowa	12
2.2. Opis techniczny	12
2.3. Zasada działania	14
2.4. Rodzaje pałek teleskopowych	14
2.5. Charakterystyka	15
2.6. Wyposażenie dodatkowe	16
3. Techniki podstawowe	18
3.1. Sposoby trzymania	18
3.2. Noszenie	19
3.3. Dobywanie	19
3.4. Rozkładanie	20
3.5. Składanie	21
3.6. Postawy wyczekiwania (czujności) i gotowości	22
3.7. Uderzenia	24
3.8. Miejsca, w które dopuszcza się uderzenia	26
3.9. Miejsca, w które zabrania się uderzeń	29
3.10. Bloki pałką teleskopową	29
Bibliografia	35

Wstęp

Niniejsza publikacja została przygotowana w celu przybliżenia zagadnień związanych z użyciem lub wykorzystaniem pałki służbowej teleskopowej przez policjantów lub inne osoby uprawnione. Przedstawiona tematyka zawiera treści wynikające z programu szkolenia podstawowego dla policjantów. Bezpieczeństwo policjanta w służbie jest rzeczą najważniejszą, dlatego też musi on być wszechstronnie wyszkolony. Powinien perfekcyjnie opanować stosowanie środków przymusu bezpośredniego, w tym pałki służbowej teleskopowej. Opracowanie to powstało w oparciu o wiedzę i doświadczenie policjantów zajmujących się tym zagadnieniem. Wszystkie zawarte treści są zgodne ze stanem prawnym aktualnym na moment oddania niniejszego opracowania do druku.

Wydawnictwo zostało podzielone na trzy rozdziały. W pierwszym zostały ujęte podstawy prawne użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego ze szczególnym uwzględnieniem pałki służbowej. Drugi rozdział stanowi omówienie danych technicznych pałek teleskopowych oraz wyposażenia dodatkowego. W trzecim zostały przedstawione podstawowe techniki posługiwania się pałką teleskopową, które mogą ułatwić i przyspieszyć opanowanie sztuki władania tą pałką.

Mając na uwadze, że opracowanie bazuje na aktualnych aktach prawnych, należy na bieżąco śledzić zmiany dokonujące się w tej dziedzinie.

Rozdział 1.

Podstawy prawne użycia lub wykorzystania pałki teleskopowej

1.1. Tryb postępowania przed użyciem lub wykorzystaniem środka przymusu bezpośredniego

Środków przymusu bezpośredniego można użyć po uprzednim bezskutecznym wezwaniu osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz po uprzedzeniu jej o zamiarze użycia tych środków.

W przypadku gdy występuje bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub wolności policjanta lub innej osoby, odstępuje się od wezwania osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz uprzedzenia jej o zamiarze użycia środków przymusu bezpośredniego.

Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości.

Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę. Od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego należy odstąpić, gdy cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty.

Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je z zachowaniem szczególnej ostrożności, uwzględniając ich właściwości, które mogą stanowić zagrożenie życia lub zdrowia policjanta lub innej osoby.

W przypadku gdy uzasadniają to okoliczności zdarzenia, policjant może użyć jednocześnie więcej niż jednego środka przymusu bezpośredniego lub wykorzystać jednocześnie więcej niż jeden taki środek, na zasadach określonych w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹.

¹ Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, (Dz.U.2013.628).

1.2. Przypadki użycia lub wykorzystania pałki służbowej

Pałki służbowej można użyć lub wykorzystać ją w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez policjanta poleceniem;
- odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
- przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta czy innej osoby;
- przeciwdziałania naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego;
- przeciwdziałania bezpośredniemu zamachowi na ochraniane przez policjanta obszary, obiekty lub urządzenia;
- ochrony porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez policjanta;
- przeciwdziałania niszczeniu mienia;
- zapewnienia bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia;
- ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
- zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
- pokonania czynnego oporu.

Pałki służbowej używa się do obezwładnienia osoby przez zadanie bólu fizycznego lub do zablokowania kończyn albo wykorzystuje się ją w celu obezwładnienia zwierzęcia².

1.3. Zakazy użycia lub wykorzystania pałki służbowej

Pałki służbowej nie stosuje się wobec osób, w stosunku do których użyto kajdanek, kaftana bezpieczeństwa, pasa obezwładniającego, siatki obezwładniającej oraz obezwładnionych wskutek użycia przedmiotu przeznaczonego do obezwładniania osób

² Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, (Dz.U.2013.628).

za pomocą energii elektrycznej – z wyjątkiem dźwigni transportowych stosowanych przy użyciu pałki służbowej.

Pałką służbową nie zadaje się uderzeń i pchnięć w głowę, szyję, brzuch i nieumięśnione oraz szczególnie wrażliwe części ciała, z wyjątkiem sytuacji, gdy zachodzi konieczność odparcia zamachu stwarzającego bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia policjanta lub innej osoby.

Pałki służbowej nie stosuje się wobec kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat oraz osób o widocznej niepełnosprawności. Policjant może użyć wówczas wyłącznie siły fizycznej w postaci technik obezwładniania.

Gdy zachodzi konieczność odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie policjanta lub innej osoby, a użycie siły fizycznej wobec kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat oraz osób o widocznej niepełnosprawności jest niewystarczające lub niemożliwe, policjant może użyć innych środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej.

Użycie środka przymusu bezpośredniego w powyższej sytuacji następuje z uwzględnieniem jego właściwości oraz stanu osoby, wobec której ma być użyty³.

1.4. Postępowanie po użyciu lub wykorzystaniu pałki służbowej

W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, policjant udziela jej niezwłocznie pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zapewnia wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe.

Policjant może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy, w przypadku gdy zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- udzielenie tej pomocy może zagrozić życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu policjanta lub innej osoby;

³ Tamże.

- udzielenie tej pomocy spowodowałoby konieczność zaniechania przez policjanta czynności ochronnych wobec osób, ważnych obiektów, urządzeń lub obszarów, w ramach konwoju lub doprowadzenia;
- udzielenie pomocy osobie poszkodowanej zostało zapewnione przez inne osoby lub podmioty zobowiązane do jej udzielenia.

W przypadku odstąpienia od udzielenia pierwszej pomocy lub gdy osoba poszkodowana sprzeciwia się udzieleniu tej pomocy, policjant zapewnia wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe.

Policjant nie może odstąpić od zapewnienia udzielenia medycznych czynności ratunkowych kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego.

W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby, wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo nastąpiła jej śmierć, zranienie lub śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia, policjant:

- zabezpiecza miejsce zdarzenia, także przed dostępem osób postronnych;
- ustala świadków zdarzenia;
- powiadamia o zdarzeniu właściwego przełożonego lub osobę pełniącą służbę dyżurną.

Od zabezpieczenia miejsca zdarzenia, także przed dostępem osób postronnych oraz od ustalania świadków zdarzenia można odstąpić, w przypadku gdy:

- zagrożiłoby to życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu policjanta lub innej osoby;
- spowodowałoby to konieczność zaniechania przez policjanta czynności ochronnych wobec osób, ważnych obiektów, urządzeń lub obszarów, w ramach konwoju czy doprowadzenia, do czasu ustania tego zagrożenia lub tej konieczności.

Gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego wystąpiły objawy uzasadniające konieczność udzielenia osobie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub medycznych czynności ratunkowych albo nastąpiła śmierć tej osoby lub wyrządzona została szkoda w mieniu znacznej wartości, właściwy przełożony lub osoba pełniąca służbę dyżurną niezwłocznie:

- zapewnia w razie potrzeby wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe osobom poszkodowanym;
- zapewnia zabezpieczenie śladów i dowodów użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- powiadamia właściwego miejscowo prokuratora.

Ponadto do obowiązków przełożonego należy:

- ustalenie, czy użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zgodnie z prawem;
- niezwłoczne powiadomienie właściwego przełożonego⁴.

1.5. Dokumentowanie użycia lub wykorzystania pałki służbowej

Policjant dokumentuje w notatce użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego.

Notatkę przekazuje przełożonemu w przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, gdy skutkiem ich użycia lub wykorzystania było:

- zranienie osoby;
- wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby;
- jej śmierć;

a także:

- zranienie albo śmierć zwierzęcia;
- zniszczenie mienia.

W przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, którego skutkiem był choćby jeden z wyżej wymienionych skutków, notatka powinna zawierać:

- 1) służbowe dane identyfikacyjne policjanta;
- 2) określenie czasu i miejsca użycia środków przymusu bezpośredniego;

⁴ Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U.2013.628).

- 3) następujące dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) serię i numer dokumentu tożsamości,
 - c) datę urodzenia,
- 4) określenie celu użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 5) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 6) określenie wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego i sposób ich użycia;
- 7) opis czynności zrealizowanych przed i po użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego;
- 8) opis skutków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 9) informację o udzieleniu pierwszej pomocy i jej zakresie lub zapewnieniu wezwania kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe;
- 10) następujące dane ustalonych świadków zdarzenia:
 - a) imię i nazwisko oraz serię i numer dokumentu tożsamości
 - b) albo służbowe dane identyfikacyjne, jeżeli świadkiem zdarzenia był policjant;
- 11) podpis policjanta.

Policjant może ograniczyć dokumentowanie do zapisu w notatniku służbowym w wyniku użycia lub wykorzystania środka przymusu bezpośredniego w przypadku gdy: nie doszło do zranienia osoby, nie wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby (albo jej śmierci), zranienia albo śmierci zwierzęcia, zniszczenia mienia.

Natomiast w przypadku konieczności sporządzenia notatki, zawiera ona:

- 1) służbowe dane identyfikacyjne policjanta;
- 2) określenie czasu i miejsca użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;

- 3) następujące dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) serię i numer dokumentu tożsamości,
 - c) datę urodzenia;
- 4) określenie celu użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 5) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 6) określenie wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego i sposobu ich użycia;
- 7) podpis policjanta.

Jeżeli uzyskanie danych personalnych osoby, wobec której zastosowano środek przymusu bezpośredniego było niemożliwe, w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia⁵.

⁵ Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U.2013.628).

Rozdział 2.

Dane techniczne pałki teleskopowej

2.1. Budowa

Budowę i opis techniczny przedstawiono na składanej pałce hartowanej firmy ESP (EURO SECURITY PRODUCTS).

Pałka teleskopowa składa się z:

- 1) rękojeści,
- 2) zakończenia rękojeści,
- 3) pierwszego ruchomego segmentu ramienia długiego,
- 4) drugiego ruchomego segmentu ramienia długiego,
- 5) zakończenia ramienia długiego.

Pałka teleskopowa (wszystkie zdjęcia wykonane przez autorów)

2.2. Opis techniczny

Pałka teleskopowa wykonana jest z trzech hartowanych metalowych rurek. Do produkcji pałki użyto ciągnionych na zimno bezszwowych rur klasy CSN 12 060=CK55 – DIN 17200,C55E – EN 10083-1 + A1, o klasie wytrzymałości 4130. Stal 4130 to typowy materiał używany do produkcji pałek teleskopowych przez większość renomowanych producentów (wyjątek ASP).

1. Rękojeść – rurka o największej średnicy (21,4 mm, grubość ścianki 1,75 mm, twardość: 40 HRC – mierzona metodą Rockwella) wtopiona jest w gumową

(antyalergiczną) karbowaną otulinę, co ułatwia pewny chwyt i zapobiega wyslizgnięciu pałki z ręki. Rurka ta wewnątrz z jednej strony ma nacięty gwint do wkręcenia nakrętki końca rękojeści, a z drugiej stożkowe zakończenie służące do blokowania klinowego drugiej rurki (pierwszego ruchomego segmentu ramienia długiego).

2. Zakończenie rękojeści to metalowa pełna nakrętka z dwiema blaszkami służącymi do regulacji siły rozkładania segmentów pałki. Maksymalna odległość mierzona w górnej części blaszek nie może przekraczać 5 mm, ponieważ rurki nie rozłożą się. Im mniejsza odległość między blaszkami, tym rurki łatwiej się wysuwają. Nakrętka jest wtopiona w gładką gumę, w której czołowej części widnieje logo firmy produkującej pałkę i oznaczenie hartowania. Po wykręceniu nakrętki końca rękojeści, można w to miejsce wkręcać wyposażenie dodatkowe, jak np. latarkę i inne akcesoria.
3. Druga rurka o nieco mniejszej średnicy (16 mm grubości ścianki 1,5 mm, twardość: 44 HRc – mierzona metodą Rockwella) od pierwszej obustronnie zakończona jest stożkiem. Od strony rękojeści stożkiem rozchodzącym się, a z drugiej strony stożkiem schodzącym się. Na rurce w części bliższej rękojeści jest wybity numer pałki.
4. Trzecia rurka o najmniejszej średnicy (11 mm i grubości ścianki 2 mm, twardość: 50 HRc – mierzona metodą Rockwella). Z jednej strony zakończona jest stożkiem rozchodzącym się, a z drugiej strony nasadką w kształcie walca.
5. Nasadka w kształcie walca o średnicy 15 mm i grubości 10 mm wykonana jest z kutego metalu, po czym hartowana. Z rurką zespolona jest za pomocą łączenia gwintowanego. Hartowanie pałki ma na celu zwiększenie jej wytrzymałości na uszkodzenia mechaniczne podczas eksploatacji. Oksydowanie, chromowanie i niklowanie zapewnia odporność na otarcia spowodowane rozkładaniem i składaniem pałki, jak również na otarcia powstałe podczas uderzania.

2.3. Zasada działania

Większości ludzi teleskop kojarzy się z lunetą teleskopową, którą po rozsunięciu jednego lub kilku segmentów patrzy się na oddalone obiekty. Pałka teleskopowa również posiada rozsuwane segmenty. Trzy stalowe rurki z których pierwsza otulona gumą stanowi rękojeść, a dwie następne to ruchome ramię długie. Dwa ruchome segmenty złożone jeden w drugi schowane są w rękojeści i trzymają się w środku dzięki dwóm stalowym blaszkom przytwierdzonym do wewnętrznej strony nakrętki zakończenia rękojeści. Rękojeść w swoim zakończeniu wyprofilowana jest stożkowo. Budowa segmentów wygląda następująco:

- segment I – profil początkowy – kielichowy, drugi – stożkowy;
- segment II: profil początkowy – kielichowy, drugi – nieprofilowany, od wewnętrznej strony gwintowany w celu wkręcenia zakończenia ramienia długiego
- nasadka w kształcie walca.

Pałka teleskopowa działa mechanicznie i jej wzajemnie współpracujące segmenty rozsuwają się kolejno jeden z drugiego i klinują się w wyniku siły ludzkich mięśni. To znaczy im mocniej się strzeplnie trzymaną za rękojeść pałkę teleskopową, tym szybciej rozsuną się segmenty ramienia długiego oraz tym mocniej się ze sobą klinują. Tak rozłożoną pałką można wykonywać bloki, zasłony, zbia, pchnięcia, uderzenia, dźwignie w stosunku do napastnika, jak również można do niej zamontować dodatkowe wyposażenie, jak np.: lusterko.

2.4. Rodzaje pałek teleskopowych

W wolnej sprzedaży jest duży wybór różnego rodzaju pałek teleskopowych oferowanych przez wielu producentów. Są pałki hartowane, niehartowane i szkoleniowe. Występują w różnych rozmiarach. Wykonane są najczęściej z ciągnionej rury stalowej bez szwu, po czym hartowane, oksydowane, chromowane w różnych kolorach (najczęściej czarnym) lub niklowane (w kolorze srebrnym lub złotym). Pałki wykonane są również ze spiralnie zwiniętego drutu stalowego gdzie koniec zakończony jest gumową nasadką. Występują też pałki teleskopowe wykonane z twardego tworzywa sztucznego „polipropylenu”. Można spotkać rękojeści w różnych kolorach, z różnym wzorem moletowania czy też osłaniające dłonie.

Pałki teleskopowe producenta ESP mają rozmiary: 16", 18", 21", 23", 26".

Rękojeści pałek teleskopowych producenta ESP mogą mieć kolory: 1. czerwona, 2. piaskowa, 3. khaki.

2.5. Charakterystyka

Przedstawione pałki teleskopowe wykonane są z hartowanej stali, pokryte czarnym chromem, rękojeść wykonana jest z gumy antyalergiczej, a uchwyt pałki z tworzywa sztucznego – polimeru.

1. Pałka teleskopowa ESP 16" – długość: 16"/40 cm (złożona: 16 cm), waga: 330 g.
2. Pałka teleskopowa ESP 18" – długość: 18"/46 cm (złożona: 18 cm), waga: 380 g.
3. Pałka teleskopowa ESP 21" – długość: 21"/53 cm (złożona: 21 cm), waga: 440 g.
4. Pałka teleskopowa ESP 23" – długość: 23"/58 cm (złożona: 23 cm), waga: 490 g.
5. Pałka teleskopowa ESP 26" – długość: 26"/67 cm (złożona: 25.5 cm), waga: 540 g.

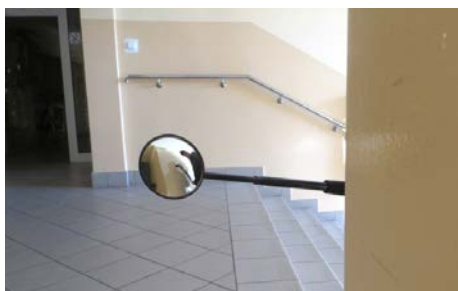
2.6. Wyposażenie dodatkowe

Zmienne warunki służby oraz potrzeby wynikające z realizacji zadań dopingują konstruktorów do coraz to nowszych rozwiązań. Możliwość zastosowania różnorodnego dodatkowego wyposażenia powoduje, że dynamicznie wzrastają możliwości stosowania pałki teleskopowej. Najczęściej spotykane wyposażenie dodatkowe to lusterko i latarka.

Można spotkać się również z takimi akcesoriami jak: pasek na nadgarstek, wybijak do szyb, toporek, saperka, nożyce do cięcia siatki i inne.

Lusterko

Lusterko jest podzespołem chętnie stosowanym jako wyposażenie dodatkowe. Przechowywane jest w pokrowcu na pasie głównym i w razie potrzeby montowane na rozłożoną pałkę teleskopową – dokładniej na drugi segment ramienia długiego tuż przed jego końcem. Montaż i demontaż jest łatwy i szybki, w formie zatrzaskowej za pomocą klipsu. Zamontowane lusterko na takim wysięgniku umożliwia wgląd np. pod podwozie pojazdu, za róg budynku itd.

Latarka

Jest podzespołem wyposażenia dodatkowego pałki teleskopowej. Latarkę montuje się poprzez wkręcanie jej do zakończenia rękkojści po wcześniejszym wykręceniu z pałki pełnej nakrętki zakończenia rękkojści.

Włącza się ją i wyłącza ruchem obrotowym korpusu. Diody LED są odporne na wstrząsy.

Zasilana jest dwiema 3-woltowymi bateriami typu CR2032.

Rozdział 3.

Techniki podstawowe

3.1. Sposoby trzymania

1. Chwył pałki nachwytem za rękojeść. Zamknięta dłoń z siłą gwarantującą mocne elastyczne trzymanie. Zakończenie i ruchome segmenty pałki skierowane do przodu.

2. Chwył podchwytem za rękojeść z zamkniętą dłonią z siłą gwarantującą mocne i elastyczne trzymanie. Zakończenie i ruchome segmenty pałki skierowane do tyłu.

3.2. Noszenie

Pałkę teleskopową policjant nosi na pasie głównym w uchwycie pałki. Powinno się umieścić pałkę po przeciwnej stronie niż broń palną, aby w przypadku dobywania pałki teleskopowej przez przypadek nie dobyć broni.

3.3. Dobywanie

Przejdź do postawy gotowości (postawy walki) jedną nogą do przodu lub do tyłu (w zależności od odległości, jaka dzieli cię od napastnika, skracaj lub zwiększaj dystans). Rękę wspomagającą skieruj przed siebie, aby zachować dystans do napastnika. Sięgnij ręką dominującą po pałkę, odepnij zatrzask pokrowca i wyciągnij pałkę teleskopową. Patrz przed siebie, nie odwracaj wzroku od napastnika, nie patrz na pałkę znajdującą się na pasie.

3.4. Rozkładanie

Dobywanie pałki chwytem za rękojęść techniką krzyżowo-prostą w dół. Po dobytciu z uchwytu pałki teleskopowej dynamicznym ruchem ręki i nadgarstka rozłóż segmenty ruchome pałki w kierunku w dół na skos („na godzinę 17.00”). Następnie rozłożoną pałkę ruchem w górę w tył umieść nad ramieniem ręki dominującej.

Dobywanie pałki chwytem za rękojęść techniką krzyżowo-prostą w górę. Po dobytciu z uchwytu pałki teleskopowej dynamicznym ruchem ręki i nadgarstka rozłóż segmenty ruchome pałki w kierunku w górę na skos („na godzinę 13.00”). Następnie rozłożoną pałkę ruchem z góry w tył umieść nad ramieniem ręki dominującej.

3.5. Składanie

Rozłożone i wzajemnie sklinowane segmenty ramienia długiego składa się poprzez uderzenie pałką, ściślej jej zakończeniem ramienia długiego, o twarde i szorstkie podłoże, np. płyty chodnikowe, podłoże betonowe lub asfaltowe. Dokładne objaśnienie sposobu składania opisane jest w instrukcji obsługi pałki teleskopowej firmy ESP (EURO SECURITY PRODUCTS) – „Navod k obsluze teleskopického obusku”:

1. Trzymaj pałkę za gumową karbowaną rękojeść,
2. Następnie stukaj lekko zakończeniem ramienia długiego o podłoże, obracając „teleskopówkę” w osi o kąt 180 stopni. Pałka teleskopowa podczas stukania o podłoże powinna się znajdować w kącie około 30 stopni w stosunku do podłoża. Ma to na celu osłabienie wzajemnie sklinowanych stożkowo zakończonych segmentów rękojeści i ramienia długiego.
3. Trzymaj pałkę teleskopową w dłoni nie zbyt mocno. Ustaw ją pionowo w stosunku do podłoża, po czym energicznym ruchem uderz końcem ramienia długiego o podłoże. Dwa segmenty ramienia długiego schowają się – złożą do rękojeści.

3.6. Postawy wyczekiwania (czujności) i gotowości

Postawa wyczekująca (czujności) – charakteryzuje się tym, że nie zapowiada stronie przeciwnej zagrożenia spowodowanego użyciem pałki. Policjant przyjmuje postawę półfrontalną, tj. stojąc w wykroku trzyma dłońią pałkę znajdującą się w uchwycie:

- a) pałka znajduje się w uchwycie przy pasie. Policjant chwyta ręką dominującą za rękojeść, a drugą rękę trzyma swobodnie opuszczoną w dół wzdłuż ciała;
- b) pałka znajduje się w uchwycie przy pasie. Policjant chwyta ręką dominującą za rękojeść, a drugą ręką za ramię ręki dominującej powyżej łokcia.
- c) pałka znajduje się w uchwycie przy pasie. Policjant chwyta ręką dominującą za rękojeść, a drugą rękę z otwartą dłonią trzyma wyprostowaną przed sobą.

Takie czujne ustawienie nóg i rąk umożliwi w razie potrzeby szybkie dobytecie i użycie pałki.

Postawa gotowości – to postawa walki, przyjmowana przez policjanta podczas interwencji w sytuacji, gdy mamy do czynienia z realnym zagrożeniem spowodowanym przez osobnika, wobec którego interweniujemy.

Postawa ta charakteryzuje się dobytciem pałki z uchwytu za rękojęść, wykonaniem kroku w przód (skrócenie odległości) lub w tył – zakroku (zwiększenie odległości) i przyjęciem odpowiedniej postawy z dobytą i rozłożoną pałką. Funkcjonariusz jest gotowy do natychmiastowego jej użycia.

Przejdźcie do postawy gotowości techniką krzyżowo-prostą chwytem za rękojęść. Złożona pałka znajduje się w uchwycie przy pasie. Policjant chwytą pałkę teleskopową ręką za rękojęść. Wyciąga pałkę z uchwytu i wykonuje dynamiczny krok w przód lub w tył – (przyjęcie postawy gotowości) z równoczesnym rozłożeniem segmentów pałki. W postawie gotowości trzyma pałkę nad mięśniami naramiennymi ręki dominującej w widoczny sposób gotową do użycia. Druga ręka trzymana przed sobą z dłonią otwartą lub zamkniętą w pięść (garda).

3.7. Uderzenia

Podstawową techniką ofensywną każdej pałki służbowej są uderzenia. W zależności od trzymanej w dłoni pałki służbowej stosuje się inną technikę pracy ręką. Uderzenie poprzedzone jest zamachnięciem się w celu nadania pałce prędkości. W przypadku pałki teleskopowej prawidłowe uderzenia w dużej mierze zależą od elastycznej pracy nadgarstkiem. Docelowo uderzenie pałką teleskopową polega na zetknięciu końca ramienia długiego lub drugiego elementu ramienia długiego pałki z ciałem człowieka na zasadzie „strzelenia z bata”. Podczas wykonywania uderzeń należy pamiętać o specyficznej budowie pałki teleskopowej, w której ramię długie i koniec tego ramienia są wykonane z metalowych segmentów.

Uderzenia w płaszczyźnie poziomej

Uderzenie podwójne w strefę dolną z postawy gotowości (płaszczyzna pozioma).

Uderzenie podwójne w strefę środkową z postawy gotowości (płaszczyzna pozioma).

Uderzenie podwójne w strefę górną z postawy gotowości (płaszczyzna pozioma).

Uderzenia w płaszczyźnie pionowej

Uderzenie pojedyncze w strefę górną z postawy gotowości (płaszczyzna pionowa).

3.8. Miejsca, w które dopuszcza się uderzenia

Z PRZODU		
UDO	RAMIĘ	PRZEDRAMIĘ

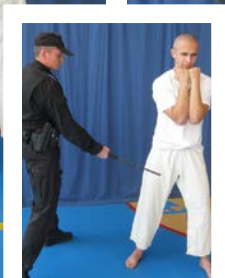
Z BOKU		
UDO	RAMIĘ	PRZEDRAMIĘ

Z TYŁU		
UDO	RAMIĘ	PRZEDRAMIĘ
POŚLADKI	PODUDZIE (łydka)	PARTIE MIĘŚNI PLECÓW (pomiędzy łopatką a nerkami)

**Uderzenia pałką teleskopową w ramię i przedramię
(z zachowaniem szczególnej ostrożności)**

Uderzenia pałką teleskopową w udo

Uderzenia pałką teleskopową w podudzie (łydkę)

Uderzenia pałką teleskopową w partię mięśni pleców pomiędzy łopatką a nerkami

Uderzenia pałką teleskopową w pośladki

3.9. Miejsca, w które zabrania się uderzeń

Z przodu:

- głowa, szyja, obojczyk;
- klatka piersiowa, brzuch, krocze;
- dłonie, piszczele, stopy;
- stawy: barkowy, łokciowy, nadgarstkowy, biodrowy, kolanowy i skokowy.

Z boku:

- głowa, szyja;
- dłonie, stopy;
- stawy: barkowy, łokciowy, nadgarstkowy, biodrowy, kolanowy i skokowy.

Z tyłu:

- głowa, szyja;
- środkowa część pleców na całej długości kręgosłupa;
- nerki;
- dłonie;
- stawy: barkowy, łokciowy, nadgarstkowy, biodrowy, kolanowy i skokowy.

Wolno zadawać uderzenia we wszystkie części ciała w celu odparcia zamachu stwarzającego bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby!

3.10. Bloki pałką teleskopową

Bloki na ogół są technikami defensywnymi, mającymi na celu zatrzymanie ataku napastnika, jak również ograniczenia skutków tego ataku. Stosowane są w płaszczyźnie pionowej i poziomej, od strony prawej, lewej i środkowej, jako wysokie, średnie i niskie, jak również bloki wzmocnione. Pałka podczas wykonywania bloków może być trzymana za rękojeść nachwytem lub podchwytem – blok pojedynczy. Pałka teleskopowa trzymana jedną ręką za rękojeść, a drugą za drugi ruchomy segment ramienia długiego daje technikę bloków wzmocnionych. Aby blok był skuteczny, musi być wykonany szybko, pałka trzymana dokładnie i mocno (przy bloku pojedynczym

np. za rękoność, a ramię długie przylega mocno do przedramienia) przy odpowiedniej postawie nóg. Ważne jest również, aby uderzenie blokować segmentami ramienia długiego, trzymając rękę z pałką w odpowiedniej odległości od ciała. Istotne jest też, aby broniący się umiał zachować dystans i swobodnie operować unikami, zejściem z linii lub wejściem w przeciwnika i wyprzedzić atakiem.

Ważne przy bloku będzie również wykonanie nagłego skrócenia dystansu pałką, tzw. wybicia. Czyni to z bloku technikę ofensywną, w której broniący nie czeka aż spadnie na niego cały impet uderzenia.

Rodzaje bloków:

- pojedyncze,
- wzmocnione.

Strefy bloków:

- wznoszący,
- średni,
- niski.

Bloki występują z:

- przodu,
- prawej strony,
- lewej strony.

Blok wznoszący

Chroni głowę i obręcz barkową przed uderzeniami z góry. Blok wykonujemy na lekko ugiętych nogach w postawie walki. Gdy musimy go wykonać (blok pojedynczy), natychmiast wyprowadzamy ugiętą rękę lub ugięte ręce (blok wzmocniony) z pałką przodem w górę, aktywnie wchodząc do bloku, stosując wybicie. W momencie blokowania usztywniamy całe ciało. Skuteczność tego bloku podnosimy, schodząc z linii ataku lub gdy dystans nam pozwala, aktywnie wchodząc całym ciałem w przód. Ważne jest utrzymanie skośne pałki – „lemiesz pług” – wyprowadzające atak poza obrys naszego ciała.

Blok pojedynczy wznoszący z chwytu pałki:

– nachwytem

– podchwytem

Blok wzmocniony wznoszący

Blok średni

Chroni twarz, szyję i korpus. Blok wykonujemy na lekko ugiętych nogach w postawie walki, w sytuacji zagrożenia tułowia z przodu lub boku. Gdy musimy go wykonać, natychmiast wyprowadzamy ugiętą rękę z pałką z ewentualnym skrętem tułowia w stronę zagrożenia. Dla zwiększenia zakresu bloku aktywnie pracujemy na nogach (zakrok, wykrok). Pałką aktywnie wchodzimy do bloku, wykonując wybicie. W celu zniwelowania impetu uderzenia usztywniamy całe ciało lub utrzymując „kontakt z atakiem” cofamy się.

Blok pojedynczy średni z chwytu pałki:

– nachwytem

– podchwytem

Blok wzmocniony średni

Blok niski

Chroni brzuch i krocze. Blok wykonujemy na mocno ugiętych nogach przy tułowiu jak najbardziej obniżonym w postawie walki, podczas zagrożenia krocza i kończyn dolnych. Gwałtownie obniżamy tułów, łącząc ten ruch z wyprowadzeniem bloku pałką. Przy samym bloku usztywniamy całe ciało lub blokując dynamicznie zbijamy atak na zewnątrz. Druga ręka chroni twarz, jak w postawie walki (blok pojedynczy). Przy bloku wzmocnionym chowamy głowę w ramiona.

Blok pojedynczy niski z chwytu pałki:

– nachwytem

- podchwycem

Blok wzmocniony niski

Bibliografia

Akty prawne

- Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 listopada 2000 r. w sprawie uzbrojenia Policji.

Wydawnictwa zwarte

- Piotr Sochacki, Pałka teleskopowa techniki podstawowe, poradnik dla nauczyciela, Piła 2008.
- Tomasz Maczuga, Pałka teleskopowa – walka obronna: Prof.-Art., ARW Sieradz 2010.

Zakład Wyszkożenia Specjalnego

podinsp. Marek Sulikowski
asp. Tomasz Popczyński

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkołapolicji.gov.pl

